

Duurzaamheid en Circulaire Economie

Rabobank

Ivo Hanssen 20-11-2019

Rabobank

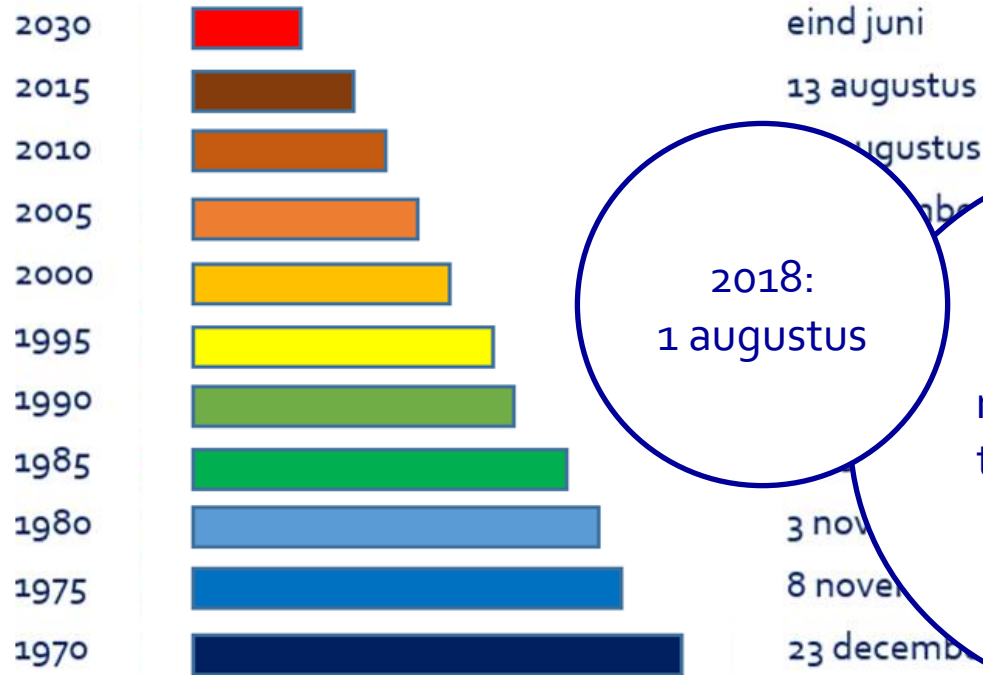
Duurzaamheid en een bank?

En Rabobank?

Rabobank

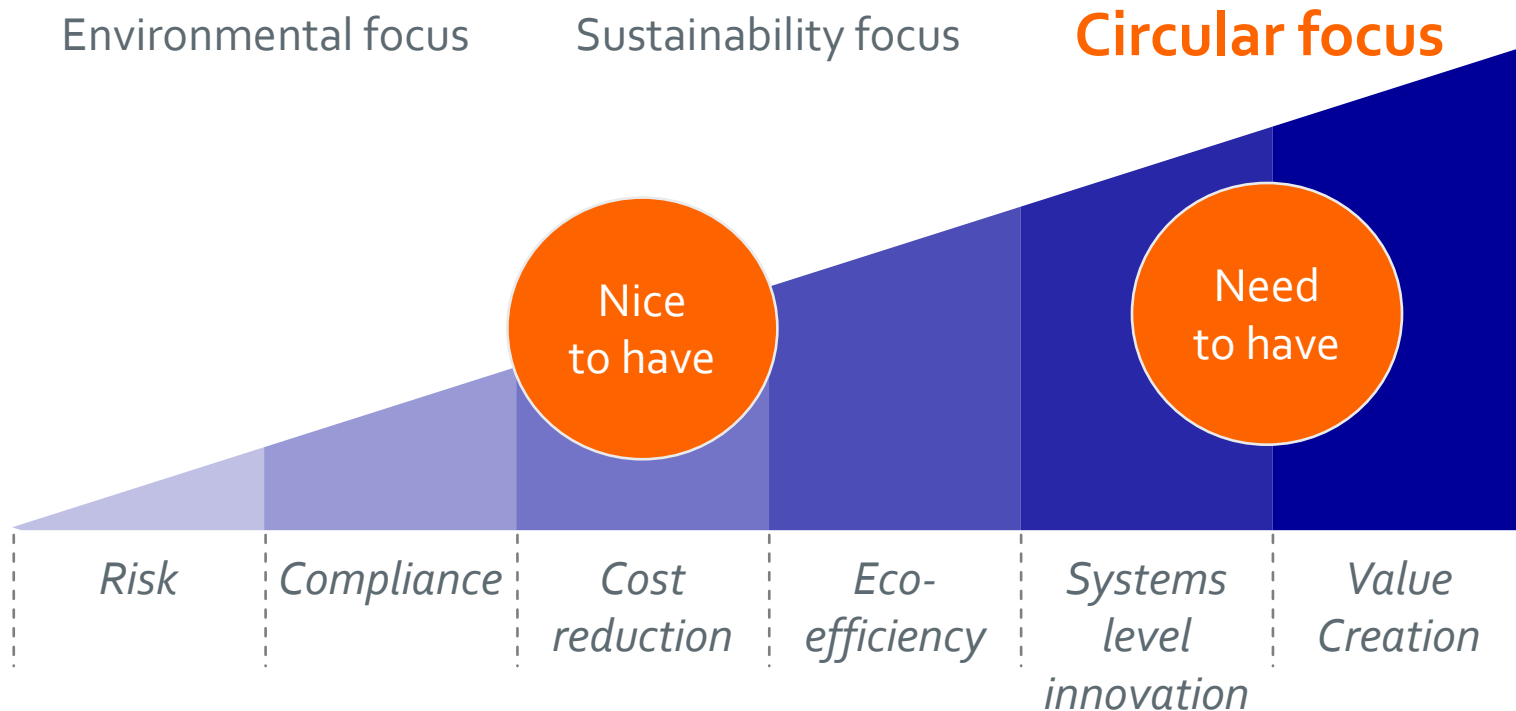
Earth Overshoot day

2018:
1 augustus

The day we
have used
more resources
than the planet
can produce in
a year

Evolutie Duurzaamheid

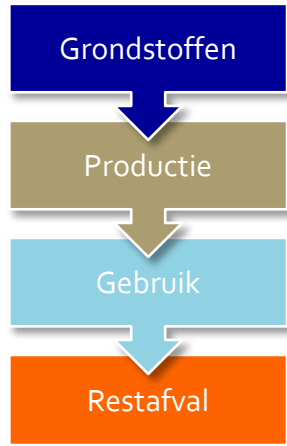

Lineair vs circulair

Rabobank

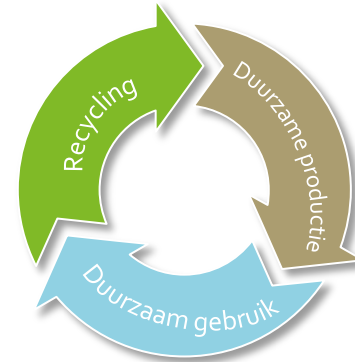
Lineaire economie

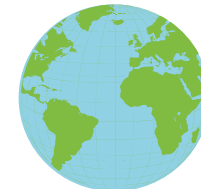
Keteneconomie met recycling

Circulaire economie

Van afval naar grondstof

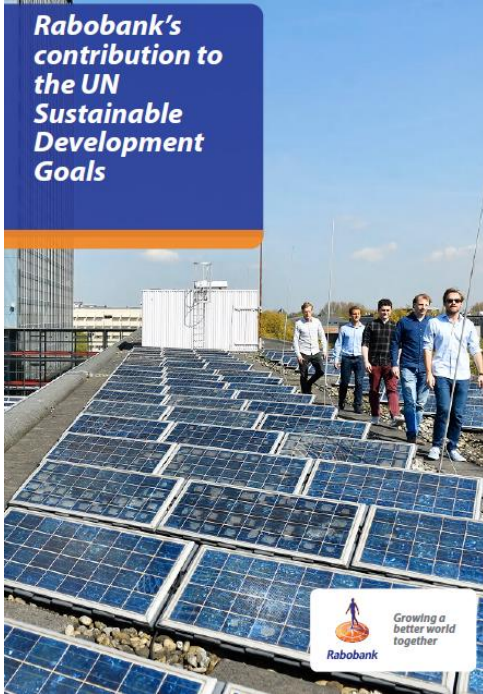
SUSTAINABLE DEVELOPMENT GOALS

Sustainable Development Goals

Rabobank's contribution to the UN Sustainable Development Goals

Rabobank's Contribution to the UN Sustainable Development Goals

Samen met zakelijke en particuliere klanten streven we naar een duurzame samenleving.

Door + + worden we

Financiële oplossingen Toegang tot kennis Toegang tot netwerken

Samen
x Duurzaam
= Sterker

- Energietransitie
- Circulaire Economie
- Klimaatvriendelijke/
Kringlooplandbouw

Einddoel: 2020

Onze rol als Rabobank

Rabobank Foundation

Toegang tot
netwerken

Toegang
tot kennis

Financiële
oplossingen

Workshops, Presentaties & Publicaties door o.a.
Rabo Research en Sectorspecialisten

Rabo Ondernemers Academie

Elkaar verder helpen met ondernemen

Financiële
oplossingen

Zakelijke klanten

Duurzame innovatie versnellen

Update
2018

Rabo Excellerate Programma

een **maatwerkprogramma** met een eigen coach voor 32 klanten, pitchdag en klanten met een achtergestelde **innovatielening** om hun bedrijf te laten excelleren en accelereren

CE challenge

13 regionale projecten met klanten voor een **circulaire economie**.

Rabo Duurzame Innovatieprijs

3 winnaars kregen elk € 20.000 om hun innovatie verder te ontwikkelen. En we geven ze een jaar lang intensieve begeleiding.

Food & Agri

Kipster : een revolutionaire kippenboerderij,

Circulaire Economie

PeelPioneers: een bioraffinagetechnologie voor de verwerking van citrusschillen

Zorg

Somnox: een zachte slaaprobot

Sociaal ondernemen

Rabobank Foundation steunt in Nederland sociale ondernemingen en stichtingen. Ondernemers die kansen creëren voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. Zoals **de Koeckebackers**.

Duurzame energie

Rabobank investeert **€4,9 miljard*** in **energieopwekking** waarvan

76 %

€3,8 mrd

in **duurzame energie**.

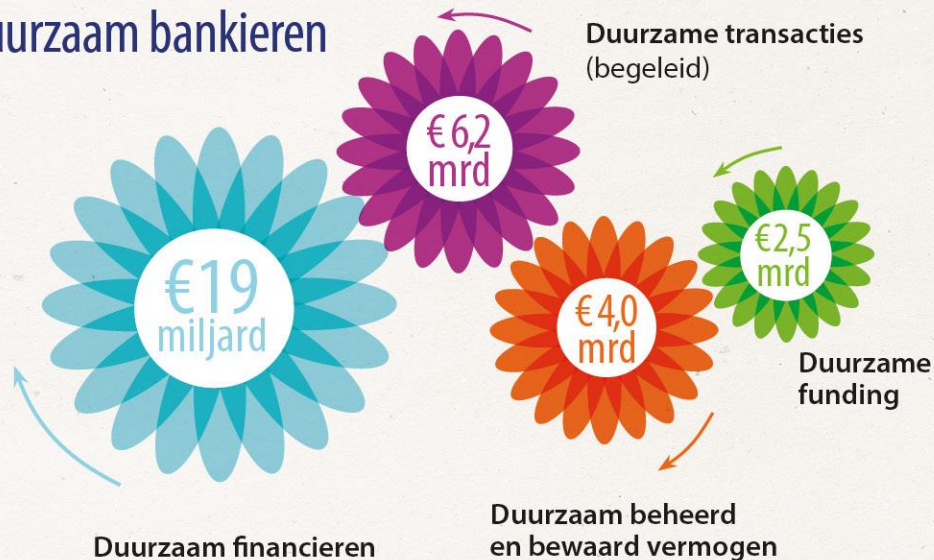
Rabobank is met 48 % van **alle groenfinancieringen in Nederland** de grootste Groenbank.

Zakelijke klanten

Duurzaam ondernemen

Update
2018

Duurzaam bankieren

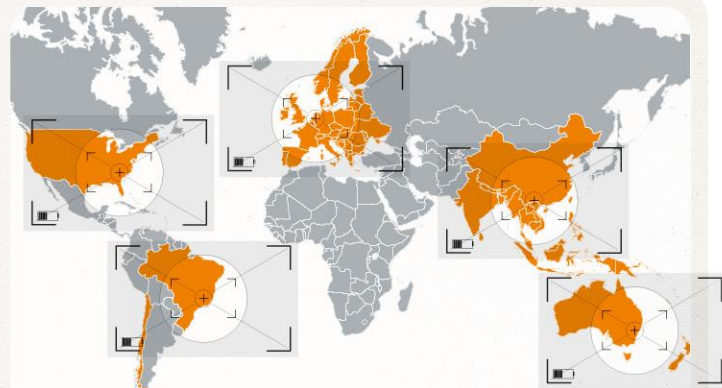

€ 300 mln

Rabo Impactlening 200 mln voor duurzame koplopers in MKB, 100 mln Zorg en Onderwijs.

€ 500 mln

Via de **Rabobank Groen Obligatie** werd €500 mln geïnvesteerd in **12 duurzame** zonne- en windenergieprojecten.

Klantfoto's

We leggen duurzaamheidsprestaties van onze grote zakelijke klanten vast in een klantfoto en stimuleren zo verbeteringen.

€ 215 mln

Rabobank financiert Nederland's grootste burgerinitiatief

De coöperaties Zeeuwind en Deltawind - samen 4000 leden - initieerden het windpark bij de Krammersluizen in Zeeland: groene stroom voor ruim 100.000 huishoudens.

Voorbeelden

Particulieren **Bedrijven** Vind je lokale bank >

Rabobank

Producten

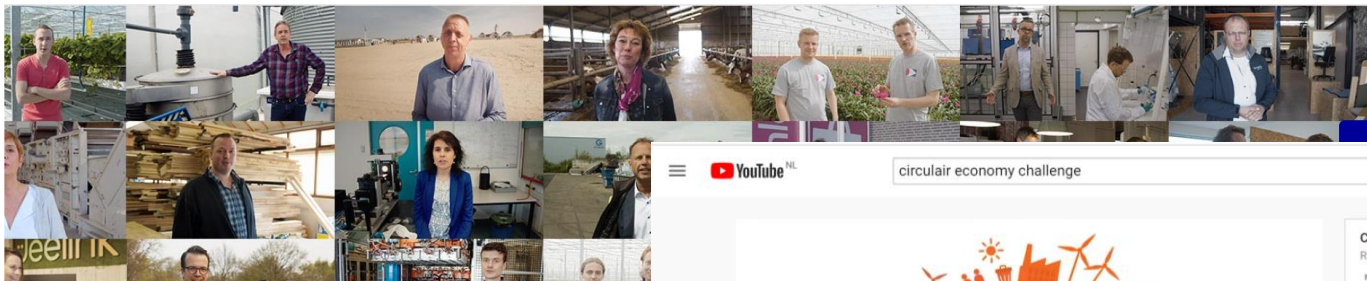
Kennis

Service

Over ons

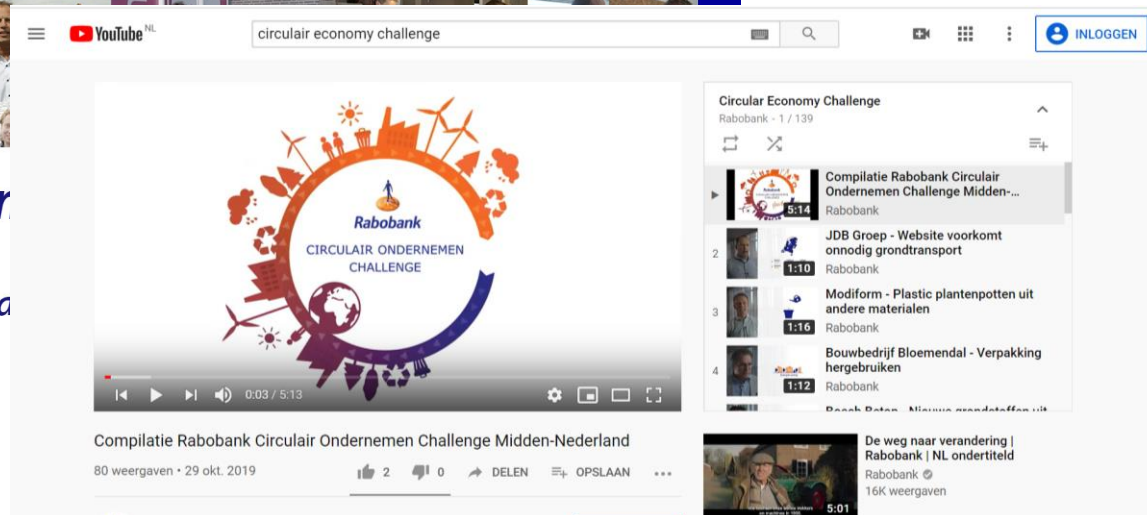
Zoeken

Inloggen

40 inspirerende ondernemingen

Bekijk een vernieuwing die bij jou past

Dit levert circulair ondernemen op

In de Rabobank Circulair Ondernemen Challenge hebben 200 ondernemers een circulair actieplan opgesteld, van wie 31 ondernemers zijn geïnterviewd over de impact van circulariteit op hun bedrijf.

Zeventig procent van de deelnemers heeft een nieuw Circulair Business Model opgezet (CBM) en daarmee een samenwerking opgezet binnen de keten.

De kosten gaan veelal voor de baten uit, maar het is alle investering waard

Kringlopen sluiten

Bio-based

Bier met water uit eigen bronnen, hop uit eigen hoptuin, gerst van lokale boeren, geeft lage 'voetafdruk'

Haalt waarde uit reststroom van citrusschillen en verhandelt dit tegen marktconforme prijzen op de commodity markt

Cateraar die 'echt van betekenis wil zijn': verspillingsfabriek, werknemers zijn 'samenwerkers'

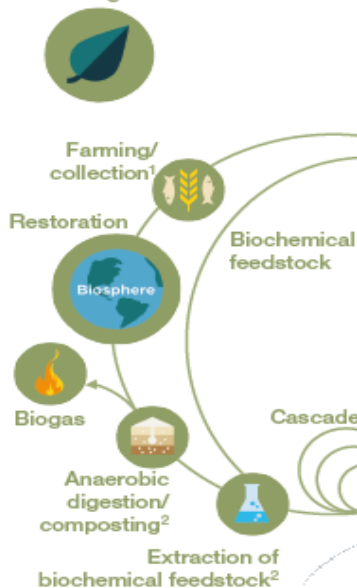

Dashboards van reststroom Heinz (tomatenschillen)

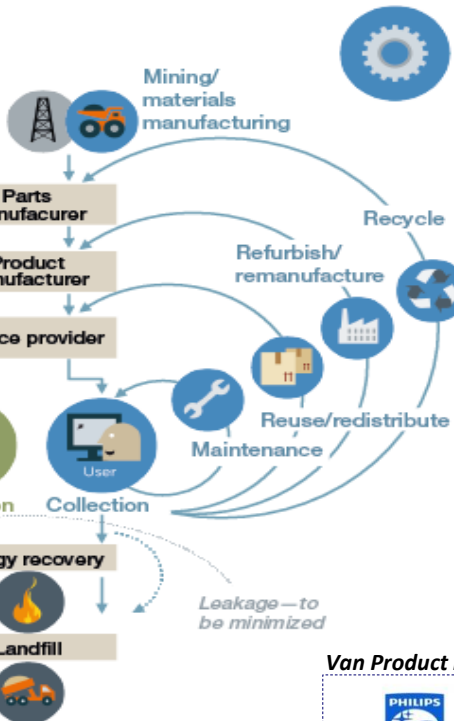

Gebruiken reststromen als kippenvoer en vergassen henen niet, maar laten ze opgroeien voor vleesproductie

Biological materials

Technical materials

Recycling/Upcycling

Rabobank

Terugwinnen van de grondstof black carbon uit oude auto- en vrachtwagenbanden

Toiletpapier uit 100% recycled papier

Upcycling van kleding/textiel tot isolatiewanden, kleding, auto-onderdelen etc.

Herdistribueren/Hergebruik

Organiseren stadslogistiek door handling en fulfilment te clusteren en gecombineerd te leveren met elektrisch vervoer

Geeft tweede leven aan kantoormeubilair

Platform waarbij je 'huurt van je burens'

System Enablers

Faciliteren omslag van bezit naar gebruik, d.m.v. lease

Crowdfunder voor circulaire bedrijven

Bron: Ellen MacArthur Foundation

Van Product naar Service

'Pay-per-lux' concept: van leverancier van gloeilamp naar leverancier van licht

Auping verkoopt 'lig-uren', ontwerpt voor demontage en zorgt voor recycling

Growing a better world together

Ivo Hanssen

Rabobank